

11 en 12 juli 2020
15^e zondag door het jaar

Ontvankelijk zijn

DOMINICANEN

Klooster
ZWOLLE

Rectoraat
Sint Thomas
van Aquino

Eerste lezing: *Jesaja 55, 10-11*

Zo spreekt de Eeuwige:
Zoals regen of sneeuw neerdaalt uit de hemel
en daarheen niet terugkeert
zonder eerst de aarde te doordrenken,
haar te bevruchten en te laten gedijen,
zodat er zaad is om te zaaien en brood om te eten –
zo geldt dit ook voor het woord
dat voortkomt uit mijn mond:
het keert niet vruchteloos naar mij terug,
niet zonder eerst te doen wat ik wil
en te volbrengen wat ik gebied.

Evangelie: *Mattheus 13, 1 - 9*

Wilt u – zo mogelijk – gaan staan?

Die dag verliet Jezus het huis en ging aan de oever van het meer zitten. Er kwam een grote mensenmassa om hem heen staan, en daarom ging hij in een boot zitten, terwijl de menigte op de oever bleef. Hij sprak hen uitvoerig toe en vertelde gelijkenissen: 'Iemand ging eens naar zijn land om te zaaien. Tijdens het zaaien viel een deel van het zaad op de weg, en er kwamen vogels die het opaten. Een ander deel viel op rotsachtige grond, waar maar weinig aarde was, en het schoot meteen op omdat het niet diep in de grond kon doordringen. Toen de zon opkwam verschroeide het, en omdat het geen wortel had droogde het uit. Weer een ander deel viel tussen de distels, en toen die opschoten verstikten ze het zaaigoed. Maar er viel ook wat zaad in goede grond, en dat bracht vrucht voort, deels honderdvoudig, deels zestigvoudig, deels dertigvoudig. Laat wie oren heeft goed luisteren!'

Overweging

Lieve mensen, zusters en broeders,

Hoe ziet u de eigenschappen van Jezus? Het algemene beeld is toch wel van iemand die alles kan, alles begrijpt. Iemand die nooit onzeker is. Of, zoals ik, twijfelt of hij de goede woorden wel kan vinden.

Vandaag schetst Mattheus ons, bij het begin van het evangelie, een ander beeld. Jezus verlaat zijn huis, daar waar hij veilig en geborgen was, om de mensen te ontmoeten. Maar ze komen dichtbij, te dichtbij. Jezus neemt afstand van de menigte door in een bootje te stappen. Stel je daarbij een flinke roeiboot voor. Jezus staat daar, in dat wiebelige bootje onzeker rechtop. Zó vertelt hij een gelijkenis. Waarom die afstand en juist deze gelijkenis?

Het lijkt om te benadrukken dat het aan de toehoorders is wat ze met zijn woorden doen. Jezus weet niet of zijn woorden wel begrepen zullen worden, dat is onzeker.

In zijn gelijkenis zaait de zaaier gul, overvloedig, breedwerpig heet dat in tuinderstermen. Het lijkt een verspilling, het zaad vliegt alle kanten op. Op dezelfde manier strooit Jezus zijn woorden uit over de mensen.

Maar als we goed lezen gaat het vandaag niet om het zaad, niet om het woord zelf. Het gaat deze keer om de grond, of deze wel vruchtbaar is. Of de mens wel hoort.

Jezus dringt zich niet op, hij neemt afstand en wacht af. Net als bij het zaaien is zijn succes niet verzekerd. Maar de woorden blijven komen. Want hij is hoopvol dat ze ontvangen zullen worden.

De symboliek over de verschillende soorten ondergrond ligt misschien erg voor de hand. Zal ik ze toch even langs lopen?

De weg: de woorden van Jezus glijden van ons af, worden niet gehoord. De betekenis ervan wordt niet gevoeld. Op platgetreden paden is niets te beleven.

Dan de rotsgrond: De woorden komen binnen. Men is eerst heel enthousiast. Ja, leuk, gaan we doen, maar dan valt het stil. Worden ze snel vergeten.

Bij de distels is het weer anders: De grond is goed, het zaad schiet op, de boodschap is van belang. Maar er zijn zoveel andere dingen die mijn aandacht vragen. De waan van de dag neemt het over.

Zoals nu met corona: waar zijn de vluchtelingen nog, de oorlog in Jemen, de honger

Tenslotte goede grond: Het woord wordt begrepen, gevoeld vanuit het hart. Het draagt vrucht.

Mensen durven, tastend en zoekend, te groeien in hun zijn.

Maar is de gelijkenis dan een oordeel over welke ondergrond beter is. Een soort oplopende schaal van heiligheid? Met het gevoel dat je ook een ander daar op mag afrekenen? Hij is als een weg, of zij zit vol met distels.

Ik denk dat we het anders mogen lezen. Wij zijn allemaal de ontvangers van het woord. En soms zijn we de keiharde weg, dan weer rotsgrond, soms warm en vruchtbaar.

Want soms zit je opgesloten in jezelf, onbereikbaar voor mooie woorden. Door ziekte bijvoorbeeld, of door groot verlies. Dan weer vraagt de dagelijkse werkelijkheid alle aandacht, als je werk moet zoeken, een studie af wilt ronden, of gaat verhuizen. Het komt zelfs voor dat je niet eens meer zeker weet of het zaad er wel is, wel ooit geweest is.

Want wij zijn mensen.

Maar ergens is, in ieder van ons, die warme, vruchtbare grond. Al moet het woord dan wel binnen kunnen komen. Vruchtbaar zijn vraagt een open, ontvankelijke houding.

Vraagt zoeken naar hoe het woord bij jou kan vallen.

Ontvankelijkheid zijn is het leeg worden van het eigene, de persoonlijke afleidingen, en ruimte geven aan God.

Mooi gezegd hoor: “ontvankelijk zijn”, maar hoe moet dat dan?

Het vraagt om een kwetsbaar openstellen voor God. Zodat je geraakt kunt worden, net als bij vriendschap, of in liefde.

Vrienden van mij kregen recent een dochter. Schattig natuurlijk, die babyfoto's. Maar wat mij het meest trof was de blik van de vader toen hij zich naar het kind boog. Hoe hij volkomen kwetsbaar zijn dochter in zijn hart ontving.

Ontvankelijk zijn is ook beïnvloedbaar zijn, je eigen oordeel en mening op de achtergrond zetten. Je verstand tot rust brengen.

Vorige week had ik pianoles. Jawel, ik doe sinds een half jaar een poging. En terwijl ik zit de oefenen hoor ik elke fout die ik maak. En geef mezelf daarvoor op de kop. Met als gevolg dat ik dicht sla, niet meer ontvankelijk ben voor de muziek. Volgens de docent moet ik doorspelen. De volgende noot is belangrijk, niet wat je al gespeeld hebt. Een oordeel over wat geweest is blokkeert.

Nu klinkt dit alles misschien als een hele opgave, of we een strijd moeten aangaan. Maar de boodschap van vandaag is juist heel hoopvol. De zaaier zaait heel gul, er is genoeg voor iedereen. En in de woorden van Jesaja: God laat het geduldig regenen op de akkers. Zodat het zaad op kan schieten. En als de woorden dan in goede grond vallen, dragen ze overvloedig vrucht, wel honderdvoudig.

In ieder mens zit die vruchtbare grond, daar mag je op vertrouwen en steeds weer naar op zoek gaan.

De ontvankelijkheid moet dus uit ons komen, God kan die niet bewerkstelligen. Maar we staan hierin niet alleen, zijn naam is immers: “Ik zal er zijn”. Ons inspirerend om tot bloei te komen. Ieder mens op de eigen unieke wijze.

Anna Terruwe heeft hierover een gedicht geschreven:

Jij mag zijn zoals je bent
om te worden wie je bent,
maar nog niet kunt zijn;
en je mag het worden
op jouw manier
en in jouw tijd.

Frans van Oosten